

נרציה

קפצה החוצה ונעלמה בתוך גרונו. חדר השינה של הוריה היה מוצף אור חזק. אבא שלה שכב מת על המיטה. היתה זו הפעם הראשונה שראתה את המוות כפי שהוא, בככותו, ומה תעשה עכשיו? מהופנטת עמדה והסתכלה, לא בעצב כי אם בהשתאות. בגופה הרגישה אנרגיה קלה, לא מוכרת, מעין סוג של ריחוף, ותוך מספר רגעים התנתקה מגבולות עצמה וראתה מלמעלה את פני השכנים המאפירים מתדהמה ומעצב, ואת פניה הכבויים של אמה. בצעד בטוח חצתה את החדר בין כל העומדים, ניגשה לאביה, התיישבה לידו על המיטה והתבוננה בו כמו בגיל חמש, בודקת אם יש בה רגש כלשהו כלפיו, למעט אותה אימה אזורירית, שתומה. חרש הסתכלה על עורו הממשי, שעד לפני כמה רגעים היה עדיין חי. כמו ילדה הסתכלה בפניו השלויים ותהתה אם עדיין זורם אליהם דם, אם השיער ממשיך את צמיחתו הלא נראית, והציפורניים. "שבתאי", אמרה והבל פיה החם ננשף סמוך לאוזנו, "זה כאילו הייתי שם ולא הייתי, אתה מביין?" מרוגש, על סף גירוי, הנהן שבתאי סתמית. "את מדגדת אותי" אמר ונשק בחטף לצווארה. היא הסמיקה וחשה ברטט העולה לאורך עמוד השדרה שלה. אחר כך המשיכה לתאר בהתלהבות, המגוננת עליה מפני הכרת המוות, איך זה להיות ליד גוף שהנשמה בדיק עזבה אותו, ודיברה על התחדשות הרוח ועל התחלות שאין להן סוף, ועל כך שלמעשה רק בנוכחות המוות יכול אדם לחוש קרוב אל עצמו. צמרמורת אחזה בה בדברה על הרמיון בין המוות והלידה, ושבתאי, שכל הדיבור הזה היה זר לו ולא עניין אותו, הנהן בראשו הרכון והמשיך למעוך את מותניה ושדיה. מתעלמת, המשיכה סמדר לומר בטון גבוה מן הרגיל, "אתה יודע, שבתאי, אבא שלי היה כל כך יפה. אף פעם לא ראיתי כזו שלווה", והוסיפה, "עכשיו הוא חופשי, כמו פרפר", ומיד נסתניגה כילדה ופניה עטו רצינות. היא חיפשה בתוכה את העצב. "אני יודע", אמר שבתאי, והיה מוכן להסכים לכל דבר שתוציא מפיה, רק שתיתן לו את גופה. "אחרי איזו שעה" אמרה לפתע "כל הגוף שלו נהיה צהוב בגלל הכבד, וכפות הרגליים שלו התנפחו כמו עטינים ואני דאגת, חשבת מה יעשו איתו עכשיו, מה יעשו עם גוף מת שתכף יתחיל להירקב פה בחום הזה והתקרבותי לחבק את אמא שלי". שבתאי המהם משהו ורק אמר "למה לא התקשרת אלי יותר מוקדם", נעלב שלא היה הראשון לדעת.

סמדר שינתה את ישיבתה וחשפה ירך גלמודה מבעד לחצאית הקצרה שלבשה, והסתכלה בו במבט סתום. גם מבטה בתוכה סתום היה. בעורמה, מבלי שתבחין בו, חפן שבתאי את חמוקיה והעמיד פני מקשיב כשהמשיכה לספר איך לקראת ערב הגיע האמבולנס, ושני פרמדיקים גבוהים ורזים ביקשו מכולם לצאת, ורק היא ואמא שלה נשארו בחדר. הפרמדיק עם הזקן הוציא טפסים והתחיל למלא. הוא ביקש שהיא תסגור את הווילון כי הסתנוור מהאור הרב שהיה בחדר, ולפני שהעבירו את אבא שלה לאלונקה, עטפו אותו כמו מומיה. הגוף שלו היה קר והתחיל להכחיל. היא הגימה כהרגלה, אך נשמעה לעצמה משכנעת. שבתאי פלט הכרה כמבקש לא לדעת יותר. היא התעלמה ממנו, "אמא שלי ממש בכתה", אמרה, "היה לה קשה להיפרד, אז חיבקתי אותה ואמרתי לה שזה לטובה, למרות שאני אף פעם לא מדברת ככה, דיבור דתי כזה". שבתאי זו במקומו וחיפש את חפיסת הסיגריות שלו. אחרי רגע שלף מרלבורו מעוכה מכיס מכנסיו והוציא סיגריה עקומה. "רוצה?" שאל. "מוזר", אמרה סמדר, מבטה תלוי על אחת הנוצות הכלואות בענף הרדוף. למראיה חזרה ועלתה בה אותה משאלה כמוסה להיות נעדרת משקל ולרחף בחלל מעלה מעלה. שפתיה נפתחו בהשתאות, "אחד שלא הכיר אותו בכלל סגר

בצהרי שבת של אמצע אוגוסט אבא של סמדר מת, ובאותו ערב שהיה רטוב וחם שכבה לראשונה עם שבתאי, המכונאי שאשתו התאבדה בחורף שעבר, כמושב האחורי של הסווקי שלה, ששימש בית לפגישותיהם האסורות. הם ישבו בחניה המסריחה של הלולים ושתקו. האוויר עמד כמו הר. צחנה ולחות נספגו בעורם. מסביבם עמדו עייפים שיחי הרדוף ורדרדים, אשר כלאו בתוכם נוצות שהתעופפו מפתחי האוויר של הלולים, ומנעו מהרוח הקלה שזרמה מכיוון הואדי לחדור פנימה. שעת דמדומים אחרונה. דוק ורוד ומהביל של יום שרב נוסף עלה מצמרות העצים ומגגות הבתים, וטרם נראו כוכבים בשמים.

סמדר חיכתה לו שעה ארוכה, וכשבא סוף וטרק אחריה את הדלת אמרה לו, "מזל שבתאי", וחיפשה את ידיו באפלולית המתהווה, כרכה את רגליה החשופות סביב ירכיו, והוא הקיף כל צד שלה ועיסה בירי ברזל את כפות רגליה העדינות. ריח חמוץ של זיעה עמד במכונית. ידו של שבתאי טיפסה על גבה, עלתה דרך כתפיה עד לראשה והעבירה ליטוף אבהי בשערה. גניחת עונג כאוב נפלטה מגרונה של סמדר והוא הסתכל עליה ולא ידע מה לומר. מעומק השדה נשמעה יללת תנים כמו קורעת את עור התוף של האוויר. הם תלו מבטם זה בזה ועיניהם נצצו כמו היו שני חתולי רחוב.

שבתאי משך לרגע באפו ושאל מתי זה קרה. היא לא ענתה, אך ניתקה את גופה מההישענות על מושב הנהג. ההגה נתקע בצלעותיה והיא התעלמה מהכאב וחיפשה דרך להתכרבל בגופו, עד שמצאה מקום רך בין כתפו לצווארו והניחה בו את לחיה הלחה. החום, שהתחיל להישבר והפך לטל של לילה, ניחם אותם, הצמיד אותם זה לזה.

אחרי כמה רגעים ענתה סמדר, "כשחזרתי מהים", והיה קשה להבין אותה, כי הלסת שלה נלחצה אל עצם כתפו של שבתאי. עצמה את עיניה ולא ניסתה לתקן את דיבורה. תוך כדי ניסיון לפענח מה ששמע, העביר שבתאי שנית יד מלטפת על ראשה לכיוון העורף. עיניה נפקחו ובהו נכחן. היא רצתה משהו שלא ידעה מהו. אחרי רגע כרך שבתאי את ידיו הגדולות סביב מותניה וחיבק אותה. המאמצים שהשקיעה כל השנה החולפת בהדיפת תשוקתה אליו, קרסו, והיא נבהלה מעצמה אחר חיככה את צווארה בצווארו כברבורה חולה.

"היה כל כך כיף בים", אמרה אל תוך עצם הבריה שלו, ועלתה בה תמונת עצמה משתכשכת במים, שוחה לעמוקים וצפה בתוך הכחולים. "כשהגעתי הביתה" אמרה "כמה אנשים עמדו בחוף. מוזר, חשבת, בחום הזה באים לבקר? נכנסתי מהר ובמסדרון נתקלתי בכל מיני אנשים מהקיבוץ שהסתכלו עלי ברחמים. מירד, השכן שלנו, סיפרתי לך עליו, עשה לי סימן קטן עם היד כאילו חותכים את הצוואר ואמר, קאפוט. אז כבר הבנתי". שבתאי בלע רוק. גרגרתו

ערב. היה זה כאילו נמסו לתוך עצמם. ריח התשוקה השתחרר מהם באחת לשמי אוגוסט הכבדים, והם המשיכו להזיע בתוך האיך-תנועה וספגו לתוכם את מליחות הזיעה והדמעות, שהוסיפו לרדת כבדרך אגב.

"מה יש?" שאל שבתאי, והרים את ראשו מבית החזה שלו. "כלום", אמרה סמדר והדפה אותו, "חם לי". אחרי רגע ניגבה את עיניה הצורבות וסימנה לו שיוזו. הוא ירד ממנה בפנים חתומים והתגלגל לצד השני. "פשש איזה חום פה", פלט, ומיד פתח את הדלת הקדמית כדי לאפשר כניסת אוויר. אחר כך לבש את תחתוניו בהבעת סיפוק, מתח את רגליו הארוכות ופלט אנחת רווחה כשמשב קל חדר פנימה. סמדר נותרה מקופלת במקומה והסתכלה על רצפת הסוויקי המתקלפת. בלבה קיוותה להימצא במקום אחר, לא נודע. הוא הדליק סיגריה והסוויקי התמלאה בעשן עומד. בתחושות גוף לא מתואמות, כאילו שכח גופה לזוז מעצמו, החלה סמדר לנוע לעבר מטרה לא ברורה. היו אלה תחתונים המעוכים והמלוכלכים על הרצפה. "שיט", סיננה בשקט תוך כדי שהרימה אותם. שבתאי שלח את ידי הכל-יודעות, ותלש מהם חתיכת איזולירבנד. "קחי", אמר והגיש לה את התחתונים במבט אבהי. "תודה", אמרה סמדר, ובחוסר חשק השחילה רגל ועוד רגל, ואחר כך לבשה את החצאית הקצרה ואת הגופייה הפרחונית.

"את בסדר?" שאל שבתאי, ותהה מה יש לה, היא אף פעם לא ככה. היא לא ענתה ורק סידרה את בגדיה על חזה השטוח שתמיד עורר בה את התחושה שאינה נשית דיה. מרגע שהתערבבו הגופים שום דבר כבר לא יהיה אותו הדבר, חשבה בכדוך ולא אמרה דבר. עכשיו הוא בטח יבוא רק בשביל זה, ולא ידעה מה עדיף, להישאר לידו מוגנת בתוך הבועה, או לחזור הביתה אל אמה ואל חברי הקיבוץ.

"הו, הנה היא", אמרה מרים מליחי, חברתה של אמה, שהבחינה בה ממרחק עשרה מטרים על הדשא, הציצה בשעונה בפנים דאוגים לראות מה השעה והעירה, "כבר תשע וחצי". ברקע נשמעו קולות החברות המתלחשות מאיפה היא חוזרת בשעה כזאת. יתר החברים שנותרו במרפסת עצרו את שיחתם והפנו גם הם את מבטם אל עבר סמדר, שהתקרבה בהליכתה הילדותית האופיינית. כשהגיעה אל המרפסת נעצרה והרגישה את עיני הנוכחים נוגסות בבשרה. חיכה במבוכה, מנסה לחפות על האשמה שחשה.

"אה, הגעת?" פנה אליה מירו בסמכותיות וליטף בעיניו את רגליה החשופות, ומיד שאל "מאיפה את באה?" סמדר בלעה רוק, "באו אלי חברים" - אמרה בנימה מתנצלת. "ישבנו שם", וסימנה עם הראש לכיוון החנייה של הלולים. "איפה אמא שלי?" מיהרה להחליף נושא. "היא בפנים, דואגת לך", התערבה מרים מליחי והתקרבה אליה, "תיכנס אליה, טוב חמודה", והעבירה יד על לחיה והסתכלה בה במבט חומל ומגנה בו זמנית. בלי לומר מילה הרביקה סמדר נשיקה על מצחה של מרים והתעלמה בהפגנתיות משאר האנשים שבמרפסת.

כשנכנסה שמעה את אחת החברות אומרת, איזה מסכנה. בתוך הבית שרר שקט אפל. המסדרון החשוך והמוות הטרי גרמו לה בחילה, והיא רצתה להסתלק משם אך לא ידעה לאן. בחדר השינה הפנימי ראתה את אמה שוכבת על המיטה ומיד התחמקה לחדר השירותים. פשטה את בגדיה, ומששמה לב לצריבה במפשעותיה המגולחות והמגורות, עצרה ובחנה אותן, תוך שהיא מרחיקה את ראשה, מפללת שלא היו שלה. חשה מרוקנת וחסרת כוחות. דווקא היום, למה דווקא היום זה קרה? היא פרמה את זנב הסוס. שערה החליק על גבה. ריח סיגריות נידף באוויר חדר השירותים הקטן.

לו את העיניים, אבל כשהעבירו אותו לאלונקה הן נפתחו מהטלטלה והוא הסתכל עלי. שבתאי שלא יכול היה לשאת עוד את תיאוריה הפיזיים, אחז לפתע בכתפיה וניער אותן בחוזקה, "די עם זה", אמר לה. "עזוב אותי", התנערה ממנו, לקחה סיגריה מידי החמות, ורכנה לעברו וחיקתה שידליק לה. "כשהוציאו אותי מהחדר", המשיכה, תוך כדי שנשפה כמעט מקצועית היישר אל תוך פניו, "עמדו כמה חברים מהמשק ונפרדו ממנו. זה היה יפה, אינטימי. כולם בכו איכשהו. אני לא".

שבתאי השעין את ראשו לאחור ועישן את הסיגריה שלו בריכוז רב. במחשבתו חישב את המהלך הבא ולא העז לומר מילה. אחרי רגע הרחיק את עיניו אל חלון המכונית ובהה בלילה הקיצי הבהיר. "שבתאי", אמרה לפתע סמדר, כממתיקה את החלל בקולה הרובשני, "אני יודעת שלא אומרים את זה, אבל היה נראה לי שאבא שלי שמח למות, הוא ארגן מין רגע כזה בלתי נשכח גם לנו". שבתאי הנהן, למרות שבכל נימי נפשו לא רצה שהמילים יחדרו אליו ואמה, "כן בטח", גופו דרוך. "כשהאמבולנס נסע רציתי רק להסתלק משם", אמרה לפתע בטון הקיבוצי שלה, "כולם הקיפו אותי ואת אמא שלי והייתי צריכה להעמיד פנים ולהיות היתומה המסכנה". "מזל שבאת", אמרה בטון אוהד וחיפשה שוב את קרבתו.

היה זה הרגע שחיקה לו כשנה. הוא אימץ אותה אליו בידי הגדולות, וללא מאמץ הצמיד את שפתיו לשפתיה וטעם אותן כמו שטועמים גלידה, ינק מהן עד שנתרוקנו מעצמן. הם התנשקו ארוכות, כאילו זה עתה גילו את היכולת הזו בגופם, כשמפעם לפעם עצר שבתאי, לקח אויר וצלל שוב, והוסיף גם את לשונו. סמדר עשתה כמוהו ולמרות שחשה מגורה, לא יכולה היתה להפסיק את הדמעות שירדו מעיניה ללא רצונה, ונתנה ללשונו לדבר בתוך שפתיה. במהירות ובאחיזה איתנה העביר אותה אל המושב האחורי ועלה עליה. מהר יותר מכפי שדמינה, חשה בידו מוטטת בין ירכיה, ומתוך היסחפות זרקה את ראשה לאחור. אחרי רגע, כשהרגישה את ידו בתוכה פלטה קול גבוה, לא רצוני, התפתלה כמו נחש ונתנה לו לעשות בה כרצונה. נדמה היה לה שהוא משחרר אותה ממשוהו שלא ידעה בעצמה מהו. דמעות שורפות ירדו כל הזמן מעיניה והפרידו בינה לבין כל מה שמחוצה לה, כשני מפלים מתפרצים וחסרי מעצורים. לפני שטיפס עליה, הוריד שבתאי בזריזות את מכנסיו, וכשרעש עמום נשמע מפינת אחד הלולים, היא הקשיחה את גופה והסתכלה עליו בחרדה. "שש..." לחש לה שבתאי כמו שמרגיעים תינוקות, ומיד ליטף את ירכיה ואת בטנה, ואחרי רגע כבר היה בתוכה. סמדר קפאה. כמו מלמעלה התבוננה בעצמה כשארשת פניה נראית לה אקסטטית כשל קדושה מעונה. פניו של שבתאי נדלקו, אישוניו התרחבו, היא פתחה את פיה ושחררה אנקת כאב והתמסרה לו כמו ששוברים ביצה על מחבת חמה. בתנועות אגן מתואמות חתרה יחד איתו בלי דעת. ושוב יצאה מגבולות עצמה וראתה את הסוויקי הקטנה כסירה עזובה השטה על גלי החום, עד ששמעה את שבתאי, הנע מעליה בתנועות מהירות, פולט הברה קטועה וגומר.

אז זהו, חשבה לעצמה בתחושת זרות, חיכה כל כך הרבה זמן ובסוף גמר כל כך מהר. כלהב מהיר חלפה בה אותה אשמה עמומה שחשה תמיד כשחיפשה אישור ומגע, והיא ניסתה לנער מעליה את הבושה והבלבול. מכאן אין דרך חזרה, השיבה לעצמה, והתרחקה ממנו למרות שעוד היה בתוכה. שבתאי, שערו רטוב מזיעה ופניו לחים, נשאר לשכב עליה וכמו מתוך הרגל הוסיף ללטף את כתפה בידו הגסה. סמדר לא זזה ונשארה מוטלת תחת משקל גופו ומשקל החום שבסוויקי. בבת אחת חדר אליה קרקור התרנגולות המתעצם לקראת

הסופרן מרקיע השחקים של אמה, קורא מעבר לדלת השירותים. סמדר קפאה. "כן, אמא, רק רגע", סיננה מבעד למים שניתכו על פניה. בחוסר רצון סגרה את הברז, הותירה את גופה רטוב, ובתנועה עגולה כרכה סביב גופה מגבת, ויצאה, ובידה מגולגלת חבילת הבגדים שפשטה קודם.

מבעד לדלת השירותים עמדה רוזט, בטוניקה רחבת שוליים, וספק חיכתה ספק סידרה משהו. "אמא מה את עושה?" אמרה סמדר כשפתחה את הדלת וכמעט נתקלה באמה, נשקה לה בחטף והרטיבה את לחייה, גם את הרצפה, ובפסיעות לחות צעדה אל עבר חדר השינה כאילו היא ממחרת לאן שהוא. "שרי, את מרטיבה ככה את כל הבית", אמרה רוזט והלכה אחריה ללא מטרה. אחרי רגע כבשה את פניה הרחבים בידיה ובכתה, כאילו נוכחותה של סמדר אפשרה לה להתפרק, והתיישרה על המיטה שבה מת שלום. עדיין אפשר היה לראות את השקעים שהותיר גופו במזרון.

בתנועת כתפיה השילה סמדר את המגבת מעל גופה, והטילה על הרצפה את חבילת הבגדים המלוכלכים. לפתע פרוחה מתוכם נוצה לבנה, נוצה קלה, פלומתית, שהשתתה ארוכות באוויר והחלה לצנוח אט אט בתנועה מעגלית. במבט משתאה עקבו סמדר ואמה אחר מעופה האטי, העדין. מלאך דממה עבר בחדר. בתנועה חדה צדה

ערומה נכנסה אל המקלחון הצר ופתחה את הזרם על הכי חזק. גופה הגיב בתענוג. אחרי רגע התעשתה ולקחה את הליפה התלויה על וו ושפשפה את עצמה ביסודיות, כאילו עוד ניתן היה למחוק את המציאות לפני שנצרכה בתוך הגוף. באחת הפסיקה. למה היא מגיבה ככה? הלא היא היתה שם ורצתה בזה גם, לא? לא. אמרה לעצמה כמתגוננת תחת הזרם החם שקלח על פניה. תודי שזה מגרה אותך. חיוך עצור הסתמן לרגע על פניה. היא התמסרה לזרם החם והעבירה את משקל גופה קדימה ואחורה, פעם נפלו המים על פניה ופעם על גבה, והיא המשיכה להתנחם במשחקה המאולתר עד שנעמדה במקומה, השפילה ראשה מטה והסתכלה על כפות רגליה. כמה רזות וגלמודות היו. בהונותיה בולטות וגרומות וניתן היה לראות את הוורידים דרך עורה השקוף. שבתאי, חזרה אחר שמו ולא ידעה למה. תאוות בשרים? סקרנות? שוב הבדידות המענה. זרם מייסר של מחשבות פרץ אל חלל המקלחון, מחשבות על שינה טרופה, על שינה שלעולם לא תבוא, על מישהו אחר בארץ אחרת, על סמדר טובה יותר. רק שיהיה לילה שקט, עצמה את עיניה ונתנה לזרם המים לשטוף את בליל המילים והתחושות.

אחרי רגע שמעה במעומעם "סמדי, סמדי cherry", היה זה קול

הערה ותיקון טעות

מירי ליטווק תרגמה תרגום מצוין את שירו של בוריס פסטרנק "אחותי - החיים" על פי נוסח המהדורה הראשונה משנת 1917. התרגומים אשר הובאו במאמרי בגליון הקודם, נעשו על פי הנוסח שקיבע המשורר בשנת 1922 ובנוסח זה הוא נרפס מאז ואילך במהדורות הבאות. (יואל נץ) להלן הנוסח המקורי משנת 1922:

Сестра моя - жизнь

Сестра моя - жизнь и сегодня в разливе
Расшиблась весенним дождем обо всех,
И люди в брелоках высоко брюзгливы
И вежливо жалят, как змеи в овсе.

У старших на это свои есть резоны.
Бесспорно, бесспорно смешон твой резон,
Что в грозу лиловые глаза и газоны
И пахнет сырой резедой горизонт.

Что в мае, когда поездов расписание
Камышинской веткой читаешь в купе,
Оно грандиозней святого писанья
И черных от пыли и бурь канаве.

Что только нарвется, разлаявшись, тормоз
На мирных сельчан в захолустном вине,
С матрацев глядят, не моя ли платформа,
И солнце, садясь, соболезнает мне.

И в третий плеснув, уплывает звоночек
Сплошным извиненьем: жалею, не здесь.
Под шторку несет обгорающей ночью
И рушится степь со ступенек к звезде.

Мигая, моргая, но спят где-то сладко,
И фата-морганой любимая спит
Тем часом, как сердце, плеща по площадкам,
Вагонными дверцами сыплет в степи.

שיר זה נרפס בגליון הקודם באופן משובש,
הנה הוא שוב:

המדריך / יואל נץ

שָׁמַע סִפּוּר עַל מְדֻרֵיךְ שֶׁל קְבוּצוֹת תִּירִים, מוֹרֵה דָרֶךְ,
מְסִיר בְּאַחַת הָעָרִים בְּרֵאשׁ צֵאן מְרֵעִיתוֹ;
וְהָעִיר - כְּעָרִים אַחֲרוֹת, וְעַם זֹאת קִצַּת אַחֲרֵת,
אֵךְ בְּפִי הַמְדֻרֵיךְ - עֲלוּבָה הִיא, וְאֵין בָּהּ מֵתֵם.

בְּכַפֵּר מְרִפְזִית מִתְנַשְׂאֵת לְגִבְהֵים קִתְדֻרְלָה,
מְזַרְקָה צְבֻעוֹנִית וּפְסִלּוֹ שֶׁל פֶּרֶשׁ עַל רִמְדָּה.
בָּם נוֹשְׁקֵת גְּנָה צְבוּרִית בְּרוּכַת צֶל; וְקִצַּת הַלְּאָה
בְּרוֹזִים בְּאָגִם וְאַרְנֵבֶת חוֹלְפֵת בְּסִבְךָ.

תִּירִינִי, אֶבֶל, לֹא רוֹאִים מִכָּל אֶלֶה פְּזִית!
הַמְדֻרֵיךְ מְשִׁיט בְּרַחֲבוֹת צְדָדִיִּים וּמְסִבִּיר:
"אֵין כָּל תִּכְוָן וְאֵין גַּם עֲנִיָּן לְכַתֵּת כָּאֵן רִגְלִים,
וְאֶפְשֶׁר בְּקִלּוֹת לִוְתֵר וּלְדַלֵּג עַל הָעִיר".

מִיֵּן מְדֻרֵיךְ מְשַׁנָּה שֶׁחֻבֵּל לְהַכְבִּיר עֲלָיו מְלֵל,
וּמוֹטֵב כִּי תִרְחַק מִמְדֻרֵיךְ שֶׁכְּזֶה כְּמוֹ מֵאֵשׁ.
...אֵךְ מְזֵל הוּא שְׁאֵין מְדֻרִיכִים שֶׁכְּאֶלֶה בְּחֻלְדָּה...

מְבַקְרֵי יִצִּירוֹת שֶׁל סְפָרוֹת מְסוּגוֹ - יֵשׁ וַיֵּשׁ...